

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky ako iniciatívny návrh.

Návrh zákona sa zameriava na zníženie pokút udelených v rámci rozkazného konania za delikt neúhrady mýta a delikt nesprávneho nastavenia počtu náprav v palubnej jednotke, pričom dôjde k nedoplatku mýta. Návrhom sa ďalej reaguje na potrebu úpravy elektromobilov v oblasti výberu mýta a to tak, že tieto vozidlá sa zaraďujú do najekologickejšej (najnižšej) mýtnej sadzby. Vypúšťa sa povinnosť upravovať sadzby mýta každoročne o harmonizovaný index spotrebiteľských cien. Na úseku výberu úhrady diaľničnej známky sa zrušujú všetky obsolentné ustanovenia súvisiace s papierovou nálepkou a v správnom konaní sa vypúšťa možnosť nahlásenia údajov o vodičovi, ktorý v čase porušenia povinnosti viedol vozidlo. Návrh zákona tiež upravuje niektoré ustanovenia na základe požiadaviek a skúseností z aplikačnej praxe.

Predpokladané vplyvy na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti a vplyvy na služby verejnej správy pre občana sú vyjadrené v doložke vybraných vplyvov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi SR a nálezmi Ústavného súdu SR, platným právnym poriadkom SR, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie. Návrh zákona sa nepredkladá do vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

B. Osobitná časť

K čl. I

Tento článok predloženého návrhu zákona obsahuje návrh novely zákona č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K čl. I bodu 1

Do zákona sa vkladá slovné spojenie „najväčšia technicky prípustná celková hmotnosť“, keďže toto spojenie sa používa aj v iných predpisoch, čím sa navrhuje zjednotenie terminológie v právnom poriadku SR (napr. zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 133/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokladoch vozidla).

K čl. I bodu 2

Navrhuje sa úprava kategórii vozidiel v súvislosti s prijatím nového zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K čl. I bodu 3

Gramatická úprava.

K čl. I bodu 4

Ustanovenie určuje, že vozidlá zahraničných záchranných zložiek sú dočasne oslobodené od povinnosti úhrady mýta za predpokladu, že svoju činnosť vykonávajú výlučne pri plnení služobných úloh a na základe žiadosti príslušného orgánu, vlády Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo rovnocenného orgánu iného štátu za účelom vykonávania záchranných prác pri mimoriadnych udalostiach, humanitárnej pomoci alebo pri účasti na medzinárodných cvičeniach civilnej ochrany. Registráciu do elektronického mýtného systému vykonáva príslušný pozývajúci (žiadajúci) orgán.

K čl. I bodom 5, 13, 17 a 19

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 4.

K čl. I bodu 6

Precizuje sa, že vozidlá údržby sú oslobodené od úhrady mýta len pri samotnom výkone údržby vymedzených úsekov ciest. Odsekom 4 sa odstraňujú pochybnosti o tom, či odťahované vozidlo podlieha úhrade mýta. Berúc na zreteľ účel zákona je zrejmé, že takéto vozidlá by mali byť vyňaté zo spoplatnenia, t. j. nepodliehajú úhrade mýta. Vlečené vozidlo musí mať v čase odťahovania palubnú jednotku vypnutú; v opačnom prípade podlieha úhrade mýta. Obdobnú právnu úpravu tejto problematiky možno nájsť v rakúskom Mýtnom poriadku.

K čl. I bodu 7

Vzhľadom na to, že vozidlá s výlučne elektrickým pohonom nemajú emisnú triedu, navrhuje sa zaradiť túto skupinu vozidiel do najekologickejšej mýtnej sadzby, pretože podľa súčasného znenia zákona tieto vozidlá patria do mýtnej sadzby s najmenej ekologickou emisnou triedou (EURO 0 - II).

K čl. I bodu 8

Vypúšťa sa zákonná povinnosť každoročne upravovať sadzby mýta o harmonizovaný index spotrebiteľských cien v medziročnom porovnaní k septembru predchádzajúceho kalendárneho roka, ktorý zverejňuje Štatistický úrad SR. Legislatívne upravovať každoročne sadzby mýta sa javí ako neprimerané, a to predovšetkým z toho dôvodu, že ide o nepatrné zvýšenie/zníženie jednotlivých sadzieb o stotiny eurocentov, pričom náklady na implementáciu zmien prevyšujú výnosy z výberu mýta aj v prípadoch, ak dochádza k zvýšeniu sadzieb. K valorizácii mýtnych sadzieb môže v budúcnosti dôjsť, avšak len v prípade, ak sa preukáže jej ekonomická opodstatnenosť.

K čl. I bodu 9

Vzhľadom na to, že vozidlá s výlučne elektrickým pohonom nemajú emisnú triedu, navrhuje sa zaradiť túto skupinu vozidiel do najekologickejšej mýtnej sadzby aj vtedy, ak došlo k nedoplatku mýta, pretože podľa súčasného znenia zákona tieto vozidlá patria do mýtnej sadzby s najmenej ekologickou emisnou triedou (EURO 0 - II).

K čl. I bodu 10

Výslovne sa dopĺňa povinnosť registrovať do mýtného systému evidenčné číslo vozidla, keďže zmluva o užívaní vymedzených úsekov medzi prevádzkovateľom vozidla a poskytovateľom služby výberu mýta je viazaná na evidenčné číslo vozidla. Zároveň sa navrhuje upraviť odkaz na platný zákon (zákon č. 106/2018 Z. z.).

K čl. I bodom 11 a 21

Ustanovuje sa oprávnenie osoby poverenej výkonom kontroly vydať pokyn prevádzkovateľovi vozidla alebo vodičovi vozidla na výmenu palubnej jednotky, ak pri kontrole palubnej jednotky

je zistené, že palubná jednotka nefunguje správne. Zároveň sa prevádzkovateľovi vozidla alebo vodičovi ukladá povinnosť vymeniť palubnú jednotku v zmysle tohto pokynu.

K čl. I bodu 12

Do zákona sa vkladá, aby vozidlá údržby oslobodené od úhrady mýta podľa § 3 zákona disponovali palubnou jednotkou z dôvodu zabezpečenia výberu mýta vtedy, ak vozidlo opustí vymedzené územie, na ktoré sa vzťahuje oslobodenie, keďže vozidlá údržby sú oslobodené spravidla na území jednotlivých samosprávnych krajov.

K čl. I bodu 14

Ustanovuje sa, že palubná jednotka je priradená k evidenčnému číslu vozidla, pretože zmluva o užívaní vymedzených úsekov medzi prevádzkovateľom vozidla a poskytovateľom služby výberu mýta je viazaná na evidenčné číslo vozidla.

K čl. I bodu 15

Vzhľadom na to, že vozidlá s výlučne elektrickým pohonom nemajú emisnú triedu, navrhuje sa zaradiť túto skupinu vozidiel do najekologickejšej mýtnej sadzby aj vtedy, ak v dokladoch vozidla absentuje emisná trieda, pretože podľa súčasného znenia zákona tieto vozidlá patria do mýtnej sadzby s najmenej ekologickou emisnou triedou (EURO 0 - II).

K čl. I bodu 16

Ustanovuje sa, že Národná diaľničná spoločnosť, a. s. ako správca výberu úhrady mýta môže disponovať údajmi podľa odseku 5 aj na účely § 12 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (napr. dopravno-inžinierske posúdenie pri príprave projektov stavieb diaľnic a rýchlostných ciest).

K čl. I bodu 18

Navrhuje sa upraviť súčasný názov Ministerstva dopravy a výstavby SR.

K čl. I bodu 20

Vypúšťa sa uvádzanie osobných údajov na preukaze osoby poverenej výkonom kontroly z dôvodu prijatia nariadenia (EÚ) 2016/679 v platnom znení (GDPR).

K čl. I bodu 22

V súvislosti so znením § 27 ods. 1 písm. a) zákona, podľa ktorého k naplneniu znakov priestupku dochádza neuhradením mýta a nie vznikom nedoplatku mýta, sa navrhuje potrebná úprava znenia ustanovenia § 27 ods. 3 zákona.

K čl. I bodu 23

Znižuje sa výška pokuty uloženej v správnom konaní (aj v rozkaznom konaní) za správny delikt neúhrady mýta z 1 500 na 1 050 eur. Dôvodom je ustanovenie rovnakej výšky pokuty uloženej v rozkaznom konaní (v prípade úhrady 2/3 z jej výšky do 15 dní od doručenia rozkazu by to bola suma 700 eur; pokuta by sa považovala za uhradenú v plnej výške) ako je maximálna výška pokuty uložená v blokovom konaní (700 eur). Cieľom je zamedziť tomu, aby v rozkaznom konaní bola za skutkovo rovnaký delikt vyberaná vyššia pokuta ako je výška pokuty v blokovom konaní uložená policajtom.

K čl. I bodom 24 až 26

Znižuje sa výška pokuty uloženej v správnom konaní (vrátane rozkazného konania) za správny delikt nesprávneho zadania počtu náprav do palubnej jednotky, ak tým vznikne nedoplatok mýta, zo 480 na 180 eur. Dôvodom je ustanovenie rovnakej výšky pokuty uloženej

v rozkaznom konaní (v prípade úhrady 2/3 z jej výšky do 15 dní od doručenia rozkazu by to bola suma 120 eur; pokuta by sa považovala za uhradenú v plnej výške) ako je výška pokuty uložená v blokovom konaní (120 eur). Cieľom je zamedziť tomu, aby v rozkaznom konaní bola za skutkovo rovnaký delikt vyberaná vyššia pokuta ako je výška pokuty v blokovom konaní uložená policajtom.

K čl. I bodu 27

Navrhuje sa doplnenie chýbajúceho slovného spojenia.

K čl. I bodu 28

Legislatívno-technická úprava.

K čl. I bodu 29

V nadväznosti na vypustenie § 4 ods. 4 zákona sa navrhuje nové znenie ustanovenia.

K čl. I bodu 30

Ustanovuje sa prechodné ustanovenie, ktoré súvisí s úpravou správnych deliktov. Správne konania začaté a právoplatne neskončené pred 1. júlom 2019 sa dokončia podľa predpisov účinných do 30. júna 2019. Pre uloženie výšky sankcie sa použije právna úprava v znení účinnom od 1. júla 2019, ak je to páchatel'a priaznivejšie.

K čl. II

Tento článok predloženého návrhu zákona obsahuje návrh novely zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K čl. II bodu 1

Ustanovuje, že diaľničná známka je časovým poplatkom vyberaným za užívanie vymedzených úsekov ciest.

K čl. II bodu 2

Dopĺňa sa, že pri úhrade diaľničnej známky pre jazdnú súpravu nad 3,5 t (povinnosť úhrady druhej diaľničnej známky pre jazdnú súpravu nad 3,5 t) musí byť jazdná súprava tvorená prípojným vozidlom kategórie O1 alebo O2. Zároveň sa navrhuje úprava kategórii vozidiel v súvislosti s prijatím nového zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ustanovuje sa, že diaľničná známka má len elektronickú podobu.

K čl. II bodu 3

Navrhuje sa upraviť súčasný názov Ministerstva dopravy a výstavby SR.

K čl. II bodu 4

Vypúšťa sa nadbytočný nadpis.

K čl. II bodu 5

Vypúšťa sa nadbytočné slovné spojenie.

K čl. II bodom 6 až 8 a 13

Legislatívne úpravy v súvislosti s novým § 2 odsekom 1. Keďže v prípade diaľničnej známky ide o úhradu časového poplatku, je potrebné upraviť súvisiace ustanovenia.

K čl. II bodu 9

Vypúšťajú sa obsolentné ustanovenia o úhrade diaľničnej známky v podobe papierovej nálepky.

K čl. II bodu 10

Doplňajú sa potrebné odkazy na právne predpisy v súvislosti s oslobodením vozidiel od úhrady diaľničnej známky.

K čl. II bodu 11

Ustanovenie určuje, že vozidlá zahraničných záchranných zložiek sú dočasne oslobodené od povinnosti úhrady diaľničnej známky za predpokladu, že svoju činnosť vykonávajú výlučne pri plnení služobných úloh a na základe pozvania alebo žiadosti príslušného orgánu, vlády Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo rovnocenného orgánu iného štátu za účelom vykonávania záchranných prác pri mimoriadnych udalostiach, humanitárnej pomoci alebo pri účasti na medzinárodných cvičeniach civilnej ochrany. Registráciu v systéme správcu výberu úhrady vykonáva príslušný pozývajúci (žiadajúci) orgán.

K čl. II bodom 12 a 14

Potrebná úprava v súvislosti s bodom 11.

K čl. II bodu 15

Vypúšťa sa uvádzanie osobných údajov na preukaze osoby poverenej výkonom kontroly z dôvodu prijatia nariadenia (EÚ) 2016/679 v platnom znení (GDPR).

K čl. II bodu 16

Navrhuje sa potrebná legislatívna úprava v súvislosti s bodom 2.

K čl. II bodom 17 a 18

Navrhuje sa potrebná úprava priestupkov na úseku úhrady diaľničnej známky v súvislosti s vypustením ustanovení o papierovej nálepke.

K čl. II bodom 19 a 20

Vypúšťajú sa nadbytočné slovné spojenia o kontrole vykonávanej Policajným zborom, pretože v zmysle § 9 ods. 10 zákona smie kontrolu na účely rozkazného konania vykonávať len správca výberu úhrady diaľničnej známky alebo osoba poverená podľa § 8 ods. 1 zákona alebo osoba poverená výkonom kontroly vykonávať kontrolu dodržiavania povinností prevádzkovateľa vozidla a vodiča podľa tohto zákona stacionárnymi elektronickými zariadeniami a mobilnými elektronickými zariadeniami.

K čl. II bodu 21

Potrebná legislatívna úprava v súvislosti so zmenou § 13.

K čl. II bodom 22 až 26

V rámci pokutovania správnych deliktov v rozkaznom konaní sa vypúšťa možnosť prevádzkovateľa vozidla v odpore uviesť údaje vodiča, ktorý v čase porušenia povinnosti viedol vozidlo. V rámci aplikačnej praxe sa zistilo, že tento inštitút zbytočne predlžuje konanie o delikte, pričom v mnohých prípadoch nie je možné priestupok prejednať. Okresné úrady sú takýmto postupom neprimerane zaťažované, keďže v konečnom dôsledku sa vo veci opätovne koná s prevádzkovateľom vozidla, ktorému je pokuta udelená.

K čl. II bodu 27

Ustanovuje sa prechodné ustanovenie, ktoré súvisí s úpravou správnych deliktov. Správne konania začaté a právoplatne neskončené pred 1. júlom 2019 sa dokončia podľa predpisov účinných do 30. júna 2019.

K čl. III

Tento článok predloženého návrhu zákona obsahuje návrh novely zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

K čl. III bodu 1

Navrhuje sa spresnenie ustanovenia, pretože mýtom sú spoplatňované diaľnice a cesty, t. j. rýchlostné cesty, cesty I. triedy, cesty II. triedy a cesty III. triedy. Zároveň sa upravuje povinnosť vlastníka diaľnice, cesty a vlastníka dotknutého pozemku strpieť právo správcu výberu mýta a úhrady diaľničnej známky alebo ním poverenej osoby na umiestnenie, údržbu a správu zariadení na kontrolu výberu mýta a úhrady diaľničnej známky.

K čl. III bodu 2

Navrhuje sa spresnenie ustanovenia, pretože mýtom sú spoplatňované diaľnice a cesty, t. j. rýchlostné cesty, cesty I. triedy, cesty II. triedy a cesty III. triedy.

K čl. III bodu 3

Navrhuje sa vypustiť poznámky pod čiarou k niektorým odkazom.

K čl. IV

Ustanovuje sa účinnosť zákona 1. júla 2019.